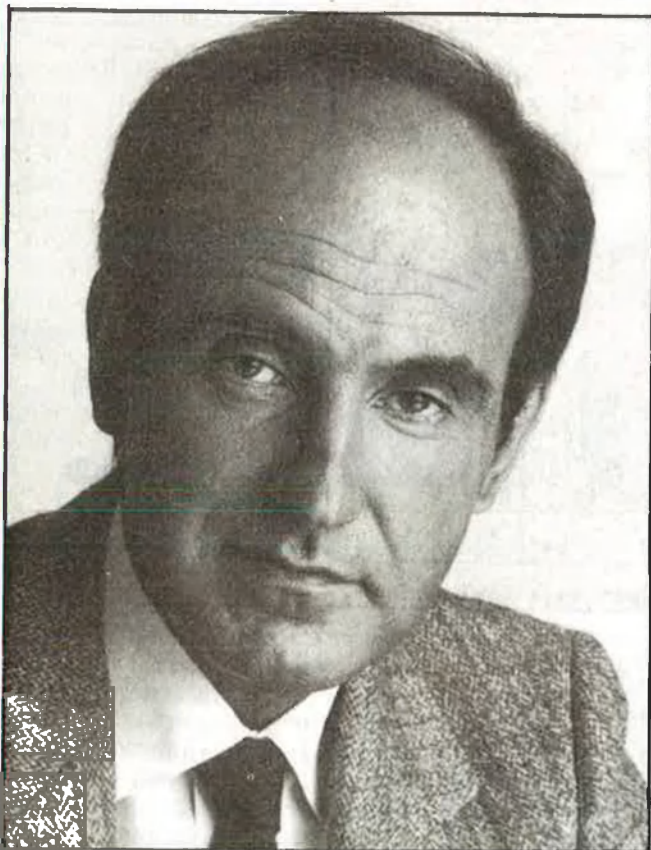

Roca: aterratge a València

Encara que sembla contradictori, Miquel Roca aterrà a València des d'un simple cotxe. L'esperaven diverses personalitats, expectants, moltes de les quals iniciaran a València el Partit Reformista.

F. PÉREZ I MORAGÓN

Potser més d'un, entre la vintena llarga d'empresaris, polítics i professionals que el passat 26 s'aplegaren a sopar entorn de Miquel Roca Junyent, en un restaurant de València, devia portar, rondant-li pel cap, el record més o menys vague d'aquella fórmula evangèlica en la qual es parla dels «cridats» i dels «escollits».

Certament, la reunió s'havia fet esperar molt. Fa més d'un any, un diari de la ciutat titulava així dues informacions: «Cap polític no confessa encapçalar l'«Operació Roca» a València». Un any de demora no és, tal vegada, un any de retard, i la visita s'ha produït —precedida d'un ressò notabilíssim— quan hi havia condicions favorables. Entre aquestes cal comp-

tar, sens dubte, la victòria de Convergència i Unió a les eleccions autonòmiques celebrades al Principat per l'abril passat. El triomf de la coalició encapçalada per Pujol sembla haver esvaït les reticències d'una sèrie de personalitats de l'empresariat valencià a entrar —o a entrar-hi novament— en política.

Ho deia —per a EL TEMPS— un dels participants en el sopar del 26: «potser hem de tornar a començar». Perquè, en efecte, es tracta d'això, de reprendre —sota fórmules distintes— un camí de participació política que ha passat per les baquetes de la transició —per exemple, amb el Partit Demòcrata Liberal del País Valencià—, les de la integració en UCD i la posterior destrucció d'aquella opció electoral, les de l'ascens d'AP i el triomf esclatant del PSOE.

Hi ha, el fet és evident, i hi ha estat sempre, un sector important del país que només es trobarà còmode en una posició de centre, entre el PSOE i AP. A aquest sector ha vingut a parlar el senyor Roca, després d'haver-se fet esperar tant.

Alguns assistents

Entre les persones que prengueren part en el sopar iniciàtic de l'«Operació Roca» a València —a València, diem— hi havia Silvino Navarro —assegut a la dreta del líder del Partit Reformista—, Àlvar Noguera, Joaquim Duato, Salvador Castellano,

Eduard Ballester, Salvador Fernández i Ernest Sena —organitzador funcional de l'acte. D'altres, com J. A. Perelló i Salvador Cerdà, havien mostrat el seu interès, però no hi anaren. Amb uns i amb altres, però, més tots els qui no enumerem, la representació era perfectament vàlida, i probablement responia als objectius dels convocants.

Els qui no l'havien tractat gaire en la seua funció de líder del reformisme —«el primer reformista d'Espanya és Jordi Pujol», afirmà Roca— hi trobaren un home d'idees molt ben travades, amb respostes directes i pragmàtiques per a la major part de les qüestions que es plantejaven i, sobretot, amb un convenciment absolut de la viabilitat de l'intent que encapçala.

Nacionalisme i reformisme

D'entrada, ja se sabia que els convocats, en la major part, no pertanyien, ni de bon tros, a res que siga qualificable com a nacionalista —almenys no d'ací. Però cap d'ells no ha entrat mai en les campanyes antinacionalistes —i anticatalanistes— en què s'ha embarcat sovint la dreta local, estimulada per *Las Provincias*, que, naturalment, s'ha afanyat a posar la proa contra l'operació en curs. La subdirectora del diari ha arribat a qualificar Roca com a mentider.

De fet, el senyor Roca té horror a la creació de partits nacionalistes artificials —repetidament al·ludí

com a exemple contraproductiu un hipotètic Partido Nacionalista del Bierzo— i fins i tot afirmà que el vot nacionalista a CiU, les darreres eleccions, no suposà ni el 40% del total. La coalició guanyà, segons digué, gràcies a la seua executòria de govern.

Ara bé, el Partit Reformista serà, d'acord amb

els postulats del seu iniciador, el màxim defensor de les autonomies, l'únic que, per la pròpia arrel, pot entendre-les.

Això no vol dir, és clar, que el partit siga una suma de partits nacionalistes —gran cautela a l'hora de parlar del Partit Nacionalista Basc—, sinó un partit federal.

Cal pensar que els assistents al sopar van entendre i compartiren perfectament aquestes posicions, que, d'altra banda, es poden llegir, explícites o entre línies, en llibres com ara *Per què no?*, de Miquel Roca (1982) o en el més recent de converses amb el polític, d'Antoni Papell.

Una cosa són les autonomies i una altra els nacionalismes. D'autonomies, n'hi ha les que ja hi ha; de nacionalismes...

D'acord amb això, i segons les fonts utilitzades, allò que es crearà a València —a València, diem— serà una filial del Partit Reformista espanyol, no un nou partit nacionalista, a la manera de Convergència Democràtica o del que fou o pretengué ser Unió Democràtica del País Valencià.

Viatjant pel territori de l'estat —o, sovint, sense moure's de Madrid, on està tan ben considerat— Miquel Roca ja ha trobat

corresponsals a les Illes, a Andalusia i a Galícia. També a Madrid mateix (Antonio Garrigues Walker). Faltava arribar al País Valencià. Després vindrà Aragó i —compte amb els paral·lelismes amb el nostre país!— Navarra.

¿Què fer?

Els assistents al sopar s'han marcat unes tasques per al futur més pròxim. La primera, ineludible, uns pocs dies de reflexió individual i, cal suposar-ho, de contactes particulars (per exemple, Eduard Ballester és un gran amic de Pío Cabanilles). La setmana pròxima, feta la reflexió, hi haurà una nova

reunió a la qual assistiran els ja convençuts. D'allí eixirà una primera plataforma organitzativa embrionària, per a la qual —es pot suposar— es comptarà amb el ja existent ací Partit Demòcrata Liberal. Segons un dels nostres informants, en aquesta etapa inicial pot jugar un paper de cap de colla l'empresari Silvino Navarro. Presumiblement, es crearà una o més comissions, entre les quals serà ben important, no cal dir-ho, l'econòmica.

La segona quinzena de juliol, el Partit Reformista comptarà ja, a València, amb una comissió gestora estable. A l'inici de la tardor se'n farà el Congrés constituent, amb la participació dels reformistes d'Alacant i Castelló.

Hi ha, com el lector haurà observat, un cert silenci pel que fa a aquestes dues circumscripcions. A la primera, els assistents a la reunió del 24 no veuen grans problemes, ja que el PDL, amb J. C. Amèrico, ja té muntada una estructura que es considera assegurada. Queda, doncs, Castelló. L'opinió del senyor Roca és no entrar en aquell terreny, on tenen l'amistat segura de Benjami Casañ i l'enigma permanent de l'ex-president del Consell preautonòmic, Enric Monsonís. Com és ben natural, les opinions sobre el senyor Monsonís són molt directes. L'opinió del senyor Roca sembla molt prudent. i potser no podia deixar de ser-ho.

Tot comptat, assistim a la formació d'una nova plataforma política al País Valencià. Se li pot augurar, amb una mica d'observació i una experiència política mínima, tota mena de dificultats. Els fantasmes particulars de la dreta no faltaran a la cita.

Per què no parlen els implicats?

Ernest Garcia*

Les preguntes són aquestes dues: ¿Pot haver-hi un centre-dreta capaç de ser una alternativa electoral al PSOE? ¿Podria concretar-se aquesta opció al voltant del que s'ha anomenat «operació Roca»? La veritat és que estic tan allunyat dels moviments que estan produint-se al centre del sistema establert de partits, que la meua primera resposta seria més aviat aquesta: «Mireu, no ho sé, això és cosa d'ells...»

Però, com que EL TEMPS m'ha demanat una opinió i no vull defugir la petició, em limitaré a ressenyar quatre afirmacions que trobe prou clares.

1) La configuració d'un centre-dreta que arribe a ser una alternativa electoral al PSOE o, més fàcilment, una formació de minoria amb opció d'entrar en coalicions de govern, és perfectament possible. De fet, una vegada va haver-hi una UCD i va guanyar dues eleccions generals. Podria tornar a haver-hi quelcom així. Si deurà ocupar-se'n Suárez, el tàndem Roca-Garrigues o altres, vés a saber...

2) El càlcul bàsic de l'operació és que, per tal de guanyar el PSOE, cal una opció més moderada que la dreta fraguista. La «novetat» seria la introducció en el sistema polític espanyol de la possibilitat de canviar de govern sense canviar gaire de política: una política bàsicament compromesa amb les formes democràtiques, europeista i «modernitzadora», alineada amb l'atlantisme político-ideològic-nuclear, enganxada econòmicament a la recomposició monopolista per tal de «sortir» de la crisi, dura amb els treballadors i suau amb els banquers, for-

malment autonomista, però sense cap «excés»... Si fa no fa, com ara la del govern González. S'hauria generat, així, un recanvi electoral capaç de fer *més del mateix* (de reforçar el consens relatiu als eixos bàsics esmentats), sense la por a les tendències paleoautoritàries del fraguisme.

3) Què podria significar tot açò al País Valencià, no és cosa clara. En principi, l'operació apunta a una formació d'àmbit estatal. És a dir, si madura a Madrid, tindrà delegació a València. Posats a cercar-hi aspectes positius, tindriem, potser, la recuperació política d'algunes de les persones més preparades i democràtiques de l'àmbit «burgès» (si és cert tot el que diuen els periòdics). I, en general, per dir-ho amb una fórmula, una dreta amb cultura i vergonya suficients per a no dir que Lerma és «pancatalanista». ¿Açò és molt o és poc? Que cadascú s'ho valore...

4) En qüestió d'autonomia, supose que també hi hauria reforçament del consens: del relatiu a la «política de Benicàssim». I, per tant, consolidació de l'autonomia (?) que tenim a hores d'ara. Potser alguns voldrien anar més enllà... no ho sé. Però els comptes són clars: sembla que no es tracta de fer un centre nacionalista valencià, sinó un centre reformista capaç de guanyar unes eleccions a les Corts Espanyoles. I açò traça els límits de l'operació, també pel que fa al País Valencià.

Finalment, ¿per què no parlen els implicats?

(*) Filòsof. Membre de la Taula Política d'Unitat del Poble Valencià.

Roca, el tercer home de la transició

Andreu Banyuls*

La desaparició de la UCD i la mínima incidència electoral al Parlament espanyol del CDS van deixar en l'electorat espanyol un ampli sector social que es va trobar desorientat i va decidir en última instància votar el PSOE com a mal menor.

Després, i per molt que el govern i el PSOE han pretès abraçar el màxim espai polític possible, no han pogut evitar l'existència d'un gran buit entre la pròpia imatge i la d'AP, amb Fraga al front. Fins al punt que un possible desprestigi del govern (que ja està produint-se) no trasllada l'expectativa de vot a Fraga, sinó que necessàriament augmenta la possible abstenció, atès que no hi ha una alternativa real al PSOE.

En aquesta situació, l'aparició del Partit Reformista és lògic que desperte gran expectació, i més després de l'èxit de Convergència i Unió a les eleccions catalanes. Amb un mínim de racionalitat en els plantejaments, l'èxit és garantit, i ni diners ni homes no faltaran per a aquesta operació.

De tota manera, no en tots els llocs de l'estat el plantejament serà el mateix. Mentre al Principat CiU és intocable i a Euskadi es pactarà la no-participació, a Galícia i a les Illes Franqueira i Albertí seran peces fonamentals, i d'alguna manera, encara que integrats al Partit Reformista, mantindran la seua hegemonia

personal. Però al País Valencià el Partit Reformista únicament serà un partit estatal més.

Si tots els qui ara apareixen com a possibles homes de l'operació Roca al País Valencià haguessen fet costat a Francesc Burguera quan muntà el PNPV, tal vegada la situació seria diferent. Però això ja és història.

Els nacionalistes del PNPV han vist, de manera diferent, l'operació Roca, segons la procedència. Mentre que alguns dels que arribaren al PNPV des de l'UDPV veuen amb bons ulls la integració en el Partit Reformista, la majoria dels militants i la direcció del partit no volem renunciar de cap manera a la nostra estratègia de consolidar una organització política pròpia i sense cap dependència de fora del país.

Hi ha, a més, una reflexió important a fer: l'èxit immediat de l'Operació Roca es pot donar per descomptat: és el moment oportú i l'home adient. A mig termini, però, Roca perdrà el control del moviment polític, o deixarà de ser el Roca que tots coneixem.

Si Suárez va ser l'home de l'«aparato» del Movimiento que el va desmuntar i acompli així la seua funció, si Felipe González està sent el socialista que defensa el capitalisme, Roca serà el nacionalista que farà un sol partit de diversos moviments nacionalistes, i a partir d'aquesta última jugada d'escacs s'haurà esgotat la transició política a l'Estat espanyol. No hi haurà més autonomies reals que les del Principat i Euskadi.

El PNPV no va nàixer per a arribar a aquest final. L'operació Roca no és per a nosaltres.

(*) Secretari General del Partit Nacionalista del País Valencià.